Ar pascha wikuschehliga augstu Keisara wehleschanu.

Makſa ar peeſuhtiſchanu par paſti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 35 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 1 „ 60 „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 25 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu — „ 85 „

Makſa beſ peeſuhtiſchanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „

Mahjas Weeſis.

Mahjas Weeſis teek iſdots ſeſtdeenahm no plkſt. 10 ſahkot.

Makſa par ſludinaſchanu:
par weenas ſlejas ſmalku rakſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rindu eenem, makſa 8 kap.

Redakcija un ekſpedicija Rigâ, Ernſt Plates bilſchu- un grahmatu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera baſnizas.

30. gada gahjums. — Mahjas Weeſis iſnahk weenreiſ pa nedeku.

№ 20. Seſtdeen, 18. majâ. 1885.

Mahjas Weeſi ar Peelikumu war paſtellet un **ſludinajumus** nodot **Rigâ, pee Petera baſnizas.** Beſ tam „Mahjas Weeſi" war wehl paſtellet beſ daudſ peenemſchanas weetâhm Peterburgas un Jelgawas Ahr-Rigâ un Sarkandaugawâ, wehl zitâs pilſehtâs, kà: **Jehſis:** Grahwel un Peterſon k. bodês; **Walmeerâ:** E. G. Trey k. bodê; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin k. bodês; **Ruſenê:** J. Alkſne k. grahm.-bodê; **Limbaſchôs:** D. Uhder k. bodê; **Jelgawâ:** H. Allunan un Beſthorn k. grahm.-bodês; **Bauſkâ:** J. Beckmann k. grahm.-bodê; **Kuldigâ:** Beſthorn k. grahm.-bodê; **Wentspilî:** M. Ries k. grahm.-bodê; **Leepajâ:** Ukſtin k. grahm.-bodê; **Jaunielgawâ:** A. Schwabe k. grahm.-bodê; **Tukumâ:** Baumann k. grahm.-bodê; **Talſôs:** H. Tow k. grahm.-bodê un bibliotekâ un Wolontſchewſki k. grahmatu-bodê; **Kandawâ:** Jaegermann kga weeſnijâ; **Sabilê:** Ginter kga weeſnijâ. Tad wehl „Mahjas Weeſi" war apſtellet pee ſaweem zeen. draudſes mahzitajeem, ſkolotajeem un pagaſta ſkrihwereem, kurus mihli luhdſu, tahdas apſtellejchanas laipni peenemt.

Politikas pahrſkats.

Wahzija. Kà ſinams, Bismarks bij Wahzu walſts-ſaeimai eeſneedſis ſalihgumu ſtarp Kreewiju un Wahziju par noſeedſneeku, ihpaſchi politiſku noſeedſneeku ſawſtarpigu iſdoſchanu; bet ſalihgums nenahzis wehl nemaſ apſpreeſchanâ, jo walſts-ſaeima tikuſe ſlehgta. Tà tad minetais lihgums wehl naw nahzis preekſch wiſas Wahzijas ſpehkâ; bet ſtarp Pruhſiju un Kreewiju ir gan ſchis lihgums ſpehkâ, jo Pruhſijas walſts pamata likumi nepraſa, ka tahdi lihgumi buhtu apſtiprinami no tautas weetneeku ſapulzes. Ja kahdi leeli, ihpaſchi politiſki noſeedſneeki mehgina iſ Kreewijas iſbehgt, tad tee mehdſ wiſpirms Pruhſijâ eebehgt, un tà ka tè ſawſtarpigais lihgums par ſchahdu noſeedſneeku iſdoſchanu ir ſpehkâ, tad ar to ſchim brihſcham peeteek.

Keiſars Wilhelms bij pehdejâs deenâs faſlimis, tà ka newareja iſtabu atſtaht. Walſts darbus pa to laiku waldija kronaprinzis. Tà ka keiſars Wilhelms preekſch wiſpahriga Eiropas meera uſtureſchanas ir no loti leela ſwara, tad wismaſakà faſlimſchanas ſihme modina wiſpahrigas ruhpes. Pehz jaunakahm ſinahm keiſars atkal eſot tik tahl atweſelojees, ka drihſâ laikâ wareſchot iſtabu atſtaht.

Frauzija. Slawenais Franzuſchu romanu rakſtneeks un dſejneeks Wiktors Hugo (l. Igo) iſgahjuſcho nedek nomira. Neaiſmirſtamam nelaikim par godu iſrihkoſchot no waldibas puſes lepnas behres. Paglabaſchana notikſchot ſcho ſwehtdeenu.

Karaminiſters Kampenons neſen iſſkaidroſis, ka waldiba turpmak neiſrihkoſchot ekſpedicijas uſ zitahm tahlahm paſaules malahm, lai mahjâ nepeetruhktu karaſpehka, ja daſchkahrt negaidot kahda ſweſcha walſts, p. peem. Wahzija uſbruktu, zaur ko tad waretu notikt leela nelaime.

Anglija. Anglu awiſe „Times", pahrrunadama Anglijas tagadejo ne wiſai apſkauſchamo ſtahwokli, nahk pee ta galaſpreeduma, ka pat firſts Bismarks neſaprastu ko eeſahkt darit, ja winam wajadſetu dot padomu, kà lai Anglija iſ tagadejahm leelahm jukahm iſkluhtu ahrâ, kurâs ta tik dſiki ſapinuſees. Anglu tauta ir loti nemeeriga par to, ka waldiba tagad atſtahj Egiptes Sudanu, kur ta naw itin neka panahkuſe, turpretim koti daudſ tiklab zilweku dſihwibu, kà ari mantas uſupurejuſe. — Sudanas karapulku wadons, generalis Wolſelejs, eſot iſ Suakimas jaw aiſbrauzis. Par atlikuſcho Anglu kara-ſpehku Suakimâ eſot eezelts generals Griwes par wirswadoni. Jaunbuhwetais dſelſszelſch tagad paleek beſ kahdas apſargaſchanas. Mahdija generals Osmans Digma nekaweſees, wiſu dſelſszeka lihniju nopoſtit un uſbruks pehdigi ari atlikuſchajam Anglu kara-ſpehkam Suakimâ.

Iſlihgums ſtarp Angliju un Kreewiju ari neweizahs. Kà dſird, tad ſarunas wilkſchotees wehl wairak kà mehneſi. Anglija gan wiſadi mehgina Kreewiju eebaidit, lai ta Afganiſtanes robeſchu ſtrihdus leetâ no daſcheem praſijumeem atſazitos. Tà Anglu waldiba pawehlejuſe ſawam gwardijas kara-ſpehkam, kas iſ Suakimas tika aiſweſts, zelâ uſ mahjahm pee Aleſandrijas oſtas apſtahtees, jo newarot wehl ſinat, kur ſchee kara pulki buhtu ſuhtami, waj uſ Indiju, Afganiſtani jeb zitu kara lauku. Tomehr ſchahdas baidiſchanas Kreewija nemaſ ne-eewehros, bet paſtahwehs zeeti pee ſaweem taiſneem praſijumeem.

Iſ Auſtrabadas, Kaſpijas juhras deenwidus rihta puſê, atnahkuſe ſina, ka wairaki Afganu zilts wezakee nogahjuſchi pee Afganiſtanes emira un praſijuſchi, lai emirs ar Kreewiju noſlehdſot tirdſneezibas ſabeedribu.

Schinis deenâs uſ Berlini atbrauza lords Roſberi. Ka ſchim zeſojumam ir kahds politiſki noluhki, par to neweens neſchaubahs. Daſchi domà, ka lords Roſberi Berlinê ſarunaſchotees, lai Wahzijas keiſars Wilhelms iſſpreeſtu Afganiſtanes ſtrihdus leetu un ari daſchas leetas, kas uſ Egipti ſihmejahs.

Belgijas kehninſch Leopolds ſchinis deenâs brauz uſ Berlini, kur ſtarp zitahm leetahm gribot ar Berlines bankeereem aprunatees dehl naudas aiſnehmuma preekſch jaunahs Kongo walſts wajadſibahm.

Italija. No Neapoles atnahkuſe ſina, ka Weſuwa kalns atkal ſahzis iſmeſt loti daudſ lawas. Lawas ſtraume tekot uſ Pompeji pilſehtas puſi.

Spanija. Koleras ſehrga Walenzijas prowinzê wehl arweenu naw mitejuſees. Saſirguſchahs weetas eeſlehgtas un atſchkirtas no kaimineem. Dakteris Ferans tagad ſtipri nodarbojotees ar koleras eepoteſchanu. Ka eepoteſchana teeſcham iſſargà pret koleras ſehrgas tahlaku peelipſchanu, to peerahda ſchahds atgadijums. Alſiras pilſehtâ 24 ſamilijâs iſzehlahs kolera. Wiſi tee zilweki, kas ſchajâs ſamilijâs tikuſchi ar koleras dihgleem eepoteti, palikuſchi weſeli; turpretim wiſi nepotetee nomiruſchi.

Egipte. Nemeeri Angſch-Egiptê palikuſchi arweenu leelaki, tà ka Egiptes waldiba ſahk jaw baiditees, waj winas kara-ſpehks ſpehs mahdija karapulkeem pretim turetees, ja tee ſahk eelauſtees Egiptes robeſchâs. Mahdijs tagad ſtahwot pee tureenes tautahm leelâ ſlawâ un tahs tam pilnigi uſtizotes, jo nu wiſi redſ, ka pat ſpehzigais Anglis mahdijam newareja neko padarit; tam wajadſeja pehdigi ar leeleem paſaudejumeem ſawus karapulkus ſaukt atpakaļ.

Turzijas waldibas wihri ſahkuſchi baiditees, ka Turzijai pehdigi neiſnahktu gals, ja Kreewija ar Angliju beigâs netik ween nteerigi iſlihgtu, bet pat wehl draudſibu ſawâ ſtarpâ noſlehgtu. Kamehr Kreewija un Anglija ſawâ ſtarpâ nihſtotees, tamehr Turzija warot arweenu zeret uſ palihdſibu no weenas puſes; bet ja abas walſtis eſot weenprahtigas, tad warot weegli notikt, ka Turkus iſdſenot pawiſam iſ Eiropas, jo tad nebuhſchot neweena, kas tos apſargaſchot.

Albanijâ paſtahwigi iſplatotees domas, ſcho ſemi nodot ſem Auſtrijas wirswaldibas; jo kamehr ta ſtahwot ſem Turku wirswaldibas, tur paſtahwot leelas nekahrtibas un leela nedroſchiba.

Deenwidus-Afrika. No Kap-pilſehtas ſino, ka Kamas ſeme, kas ſneedſahs lihdſ Lambeſi upei, padewuſehs Anglu wirswaldibai.

Seemel-Amerika. Nemeerneeku wadons Rihls ir ſanemts zeeti; tà tad ir zerams, ka nemeeri tagad drihſ apkluſihs.

Seemel-Amerikas lauksaimneeki bija iſgahjuſcho rudeni daudſ maſak ſeemas-kweeſchu ſehjuſchi, neka eepreekſchejôs gadôs, tà ka pehz aprehkina tur ſchogad uſaugtu wairak neka 13 milj. tſchetwertu maſak neka pagahjuſchâ gadâ. Zaur to buhtu kweeſchu zenas Eiropâ ſtipri zehluſchahs. Bet Seemel-Amerikaneeſchi ſcho pawaſar ſteidſahs apſeht ſawus laukus ar waſaras kweeſcheem, jo baidijahs, ka neiſzeltos karſch ſtarp Angliju un Kreewiju, kur tad buhtu Kreewijas oſtas zaur Angleem ſlehgtas, un tà Kreewija neſpehtu labibu ſuhtit uſ ahrſemehm.

Eekſchſemes ſinas.

Jaunneezeltais Widſemes gubernators, generalmajors Michailis Aleſſejewitſchs Sinowjews, ſawâ lihdſſchinigâ weetâ, Sedlezê, ſabijis tikai kahdus mehneſchus; agrak winſch kommandejis 3. gwardu un grenadeeru artilerijas-brigadu.

Baltijas domenu pahrwalde zaur weeligahm gubernu awiſehm iſſludinajuſe takſi preekſch koku pahrdoſchanas iſ Kurſemes un Widſemes krona meſcheem 1885. gadâ.

Zaur Widſemes wiſpahrderigahs ſaimneezibas beedribas gahdibu pagahjuſchâ gadâ tſchetras ſarunbeedribas — Rubenes, Smiltenes-Palſmanes-Aumeiſteres-Gaujenes, Salazes un Madaleenas — dabujuſchas waldibas apſtiprinaſchanu. Beſ tam ari Nabê eſot lauksaimneezibas beedriba dibinata, bet ta ne-eſot ſaru-beedriba, bet patſtahwiga, tàpat kà wiſas Igaunu lauksaimneezibas beedribas.

Latweeſchu tautas dſeeſmas un meldijas gan pehdejâ laikâ deeſgan ruhpigi top krahtas un zaur to glahbtas no aiſmirſtibas; bet ſeno Latweeſchu dejas (dantſchu) lugas, zik man ſinams, wehl neweens naw krahjis. Igauni ſchajâ ſinâ iſturahs otradi. Ihpaſchi „Eesti Postimees'a" redaktors Dr. Hermanns, kurſch pats muſikas zeenitajs un komponiſts, jo ruhpigi krahj Igaunu tautas dejas lugas un meldijas. Winſch ſawai awiſei reiſ par mehneſi dod muſikaliſku peelikumu, kurâ jaw wairak tahdas tautas dejas lugas un dſeeſmu meldijas nodrukatas. Winſch ſino, ka winam leels krahjums tahdu lugu un meldiju peeſuhtits, un uſaizina ſawus lihdſtauteeſchus, lai ſteigſchus ſalaſot ſchihs tautas mantas un eeſuhtot winam; winſch apſolahs tahs ſawâ laikâ ſakahrtot un likt drukat. — Latweeſchu muſikas pratejeem tapat wajadſetu ſalaſit un kraht ſawas tautas dejas lugas. Ka Latweeſcheem tahdas dejas lugas bija (kuras warbuht wehl

Seedona wehſtneſchi iſ ſtahdu walſts.

(No D. Oſolina.)

(Skatees Nr. 15.)

X.

Tagad apſkatiſim jaw peemineto pliktinu (Capsella Bursa Pastoris Mönch., Thlaspi Bursa Pastoris L.). Schis gandrihſ no wiſeem ſtahdeem wiswairak ir iſplatijees, jo winſch aug gan apſtrahdatâ, gan neapſtrahdatâ ſemê, gan tihrumôs, gan ſahlu platſchôs, gan zelmalâs, gan mehſlajôs, gan zilweku dſihwokku tuwumôs, gan ari uſ wezeem muhreem un ſeed wiſu zauru waſaru, ja ari termometers jaw rahda pahra grahdus aukſtuma. Kà pee wiſeem tahdeem ſtahdeem, kas leelâ daudſumâ uſejami, tà ari pee ſcha: wina iſſkats daudſ groſigs.

Pliktinam ir wahrpſta ſakne (fusiformis) un iſtur tik weenu gadu.

Stumburinſch ir gan weens weenigs, weenkahrſchs jeb ſarots, gan ari wairak. Tee paſchi ſtahw taiſni uſ augſchu, ir deeſgan ſtihwi, ar iſkaiſitahm, ſtaklainahm ſpilwinahm apklahti, daudſreiſ ari eeſarkans.

Stahdam ir tikpat pamata lapas, kà ari ſtumbura lapas. Pamata lapas ir wiſapkahrt ap ſtumburinu un kà roſete iſſkatahs. Winas ir garenas, aſeem galeem, pamatâ arweenu ſchaurakas palikdamas, kamehr beidſot pahreet kahtâ. Apmale naw arweenu weenada, reti gluſchi weſela, pa leelakai daļai ſobaina, daudſreiſ ari atſkarbi ſobaina (runcinata). Stumburina lapas ir garas un ſchauras, malâs ſahgſobainas, beſ kahteem un pamata ar diwahm ſtehrbelitehm (auſtinahm), ſtarp ko aſs kaktinſch iſnahk. Schahdas lapas ſauz par baltweidigahm (sagittata). Abas ſtehrbelites ſtahw ſtumburinam katra ſawâ puſê, tà ſakot to eenem ſawâ widû, ap to apkerdamees.

Bikerits paſtahw tàpat kà pee dſeguſes ſahles no 4 zita zitu atſchkirdamahm, eegarenahm lapinahm. Tahs 3 neſadalitas kroniſcha lapinas ir drukſu garakas. Tapat ari putekku trauzini ir 6, 4 gari un 2 ihſi.

Auglis ir trihſkantigi apgreeſta ſirdsweidiga pahkſtina, kuras ſeklâ eedobuminâ ihſais putekku zelinſch ſtahw. Pahkſtinas wihlite ne-eet tà kà pee dſeguſes pukes pa malu, bet no putekku zelina gala lihdſ pamatam pa widu. Tadehl ſtarpſeena, kas abas wihlites ſaweeno, ir loti ſchaura. Pahkſtinas wahzini ir no malahm ſaſpeeſti, tà ka katram ir aſa mugurina. Tahdus wahzinus ſauz par laiwas weidigeem (valvaecarinatae jeb naviculares). Sehklai gatawai eſot, atſprahgſt pahkſtina, wahzini nokriht un paleek tikai zaurredſiga ſtarpſeena, zaur ko ſtahds dabu ſawadu iſſkatu.

XI.

Treſchà peeminetà pukite ir Tahla plehtinſch (Sisymbrium Thalianum Gaudin; Arabis Thaliana L.; Conringai Thaliana Reichenbach.)

Sakne weengadiga. Stumburinſch taiſni uſ augſchu, drihſ weenkahrſchs, drihſ ſarots. Sari wahrigi un teewi ar maſ lapahm. Pamata lapas roſetes weidâ, atſchgarni olweidigas, pa leelakai daļai aſi ſobainas apmales, daſchreiſ ari gluſchi weſalas un eeſarkanas. Stumburina lapas eegarenas, lanzetiſkas, eeſobainas, ar kuſchkainahm, ſtaklainahm ſpilwinahm. Seedi ſtahw ſekarâ. Bikerits tſchetrlapains, maſs; kroniſcha lapinas naw dalitas, baltas, maſas, pamatâ loti ſchauras; 4 gari un 2 ihſi putekku trauzini.

Auglis ir gara, plahna pahkſta. Katram wahzinam 3 maſi nerwi, tadehl pahkſta leekahs buht eeapaļa un ſeſchkantaina. Wina lihdſinajahs reſnumâ adatai.

Stahds uſejams leelâ wairumâ gan apſtrahdatâ, gan neapſtrahdatâ ſemê, ganibâs u. t. pr.

Sugas wahrds atgahdina botaniki Jahni Tahlu, ahrſtu Nordhauſenê († 1587), kurſch Harza kalna ſtahdus aprakſtijis.

Scheem trim nupat apſkatiteem ſtahdeem ir loti leela weenadiba. Katram ir 4 bikeriſcha un kroniſcha lapinas, 6 putekku trauzini, 4 gari un 2 ihſi. Katra auglis paſtahw no diweem wahzineem, ſtarp kureem ſehklu turedama ſtarpſeena atrodahs. Auglis ir pahkſtina, kad ta ihſa, kà pee dſeguſes ſahles un plaktina, jeb pahkſta, kad winas garums wiſmaſak 4 reiſ garaks par platumu, kà pee plehtina.

Tahdas pukes noſauz, kà pee ſchahm bija, par kruſtaſeedaineem (Cruciferae), tadehl ka winu 4 kroniſcha lapinas weena otrai kruſtiſkis ſtahw preti.

Pehz augleem wini ir pa daļai pahkſtu augli (Siliquosae), pa daļai pahkſtinu augli (Siliculosae).

Schahs trihs baltahs pawaſaras pukites apſkatidami, eewehrojam tihrumôs wehl zitadas, augumâ ſemas, ſileem jeb eeſarkaneem ſeedeem, kas katrâ tihrumâ leelâ wairumâ aug. Weenu no tahm pazeldami, to apſkatam.

Bikerits naw tahds, kà pee kruſtſeedaineem ar 4 atſchkirtahm lapinahm, bet paſtahw weenâ gabalâ, tà tad ir weenlapains. Tikai wina walnits ir 4 jeb 5 ſtehrbelitês ſadalits, t. i. winſch ir 4 waj 5 ſtehrbelitehm.

Seedu kronits paſtahw tapat weenâ gabalâ un tà ir ari weenlapains, ko tuhlin eewehrojam, kad winu weegli iſ bikeriſcha iſnemam, kurâ tas gluſchi waligi ſtahw. Wina apakſchejais gals ir ihſs, apaļſch ſtobrits, wina walnits lehni atwehrees ar 4 ſtehrbelitehm, kuras wiſas naw weenadas, tà tad tas ir ahrkahrtigs. Ihpaſchi apakſchejà ſtehrbelite ir maſaka kà zitas.

Putekku trauzini ir tik diwi. Abi ir peeauguſchi walniſcha leelakas ſtehrbelites pamatâ.

Pawiſam ir tik weena weeniga ſehklotne, kura ar bikeriti naw ſa-auguſe, bet tajâ gluſchi wateji ſtahw. No winas iſaug eekſchpuſê iſrobota, ſaſpeeſta, daudſſehklaina pola diweem wahzineem un diweem apzirkniſcheem. Iſrobojumâ ſtahw ihſs putekku zelinſch ar drihgſnu.

Schee eepreekſchejee apraksti eeſihmê weroniku dſimtu, no kuras pee mums aug wairak kà 10 ſugas. Winas ſeed zitas pawaſarâ, zitas agri un zitas wehlu waſarâ, ja pat rudenî un aug lihdſenumôs, kalnajôs, laukôs, meſchôs un mitrâs weetâs. No winahm ir zitas weengadigas, zitas ſeemzeetigas un winu ſeedi ſtahw gan ſekarôs, gan pa weenam lapu kahtôs.

tagad daschâ apgabalâ top leetatas), to katris apleezinahs, kas jaw peedsihwojis pusmuhschu. Manâ dsimtenes apgabalâ (Ehrgemes un Rujenes draudsês) es tiku dsirdejis sawâ behrnibas laikâ daudz tahdu dejas lugu, kuras dsihrês paschu musikanti uz wijoli spehleja un pehz kureem neween jaunee kaudis, bet brihscham pat wetschi un mahmulinas itin isweizigi mahzeja deet, un kas tahdu jautru deeschanu pehz tautas lugahm redzejis, tas to nekad neaismirsihs. Lihdz ar jaunlaiku isglihtibu ari zitas dejas lugas eeweesahs pee Latweescheem un sentschu lugas nogrima aismirstibâ, kà daschas zitas sentschu jaukâs ihpaschibas un eeraschas. Bet schihm dahrgahm tautas mantahm newajadsetu kaut pawisam nogrimt aismirstibas kapâ. Zaur sakrahschanu tahs wismasakais wajadsetu usglabat nahkoschahm pa-audzehm par peeminu. L. M.

Doles muischas ihpaschneeks, Aleksanders son Loewis of Menar kgs, sawâs muischâs Dolê, Pulkarnê, un Kekawâ pahrdewis 29 semneeku zeematus, kopâ 418½ dahld. leelus, par 89,841 rbk., t. i. dahlderi zaurmehrâ par 214¾ rbk.

Par Zehsu brugu teesas notaru apstiprinats muischneezibas eezeltais cand. jur. Fridrichs barons Schoultzs-Ascheraden.

Is Gulbenes draudzes. Pastahstischu par kahdu sawadu atgadijumu muhsu basnizas krogû 28. aprilî sch. g. Wez-Gulbenes leelskungs, barons Wolffs, bija usaizinajis Trikates mahzitaju, schinî deenâ muhsu basnizâ sazit prowes sprediki. Pehz beigteem Latweeschu deewwahrdeem, kad sahkahs Wahzu deewwahrdi, pagastu aisstahwi lihdz ar ziteem draudzes lozekleem dewahs uz klahtesoschu krogu, nogaidit konwenta sahkumu, kas uz scho deenu bija sa-aizinats. Te wineem, ar brihnischanos, bija jadzird no krodzineeka, ka leelskungs winam pawehlejis, konwenta delegateem it neka nepahrdot, nei par naudu nei par welti, un tadehl lai ejot tuhlit no kroga laukâ, ka lai winam zaur scheem nezeltos nekahdas nepatikschanas. Tà pagasta iswehleteem ustizibas wihreem, kas agri no mahjahm bija nahkuschi un pahra stundas basnizâ sehdejuschi, wajadseja nu, pawisam noguruscheem un neko nebaudijuscheem, 2 lihdz 3 stundas palikt uz klaja lauka, lihdz i tos sauza uz konwentu, kur tad teem, tik ihschi pasinoja, ka barons Wolffs Trikates mahzitaju f. Keussler kgu eewehlejis par mahzitaju Gulbenes draudzê. — Pehz tik swariga darba tee wareja nu sweiki eet mahjâ. (B. W.)

No Smiltenes. Smiltenes-Palsmanes-Aumeistera-Gaujenes semkopibas beedriba nospreedusê schogad noturet isstahdi Smiltenê 3., 4. un 5. augustâ. Tahda isstahde uz laukeem wehl neeerasta lietu un gruhtaki isdarama, ne kà pulsehtâs; bet beedriba zerê, ka no winas to teesu wairak labuma atleks schejeenes apgabala semkopjeem, weenkahrt redzot, zik tahlu schis Widsemes widus tizis laukzaimneezibas, lopu audzinaschanas un mahju ruhpneezibas sinâ, otrkahrt mahzotees, zik daudz mums wehl truhkst un kahdas preekschsihmes mums derigas. — Beedribas lozekli no sawas puses apnehmuschees pehz eespehjas palihdzet, gan naudu preeksch wajadzigahm isdoschanahm apgalwodami, gan daschas isstahdamahs leetas apzolidami, un zerê, ka ir no zitahm puzehm winu noluhkam nahks paligâ. Tadehl tikuschi zaur rakstu uz to usaizinati wisas Widsemes Latweeschu semkopibas beedribas un daschu muischu ihpaschneeki. Widsemes Keisariskà sozietete, kas beedribai uz isstahdi dahwà daschas goda algas, apsolijusehs tanî laikâ Smiltenê noturet atklahtu sehdeschanu un ik gadus noturamà semneeku sirgu wilkschanahs schinî gadâ ari nolikta Smiltenê pa isstahdes laiku. Loti buhtu wehlejams, ka tanî laikâ spehtu sche sanahkt kopâ preekschneezibas lozekli no wisahm Widsemes Latweeschu semkopibas beedribahm, par daschahm kopu leetahm isrunatees un daschas wispahrigas wajadzibas apspreest. — Peeteikschanahs ar isstahdamahm leetahm, kà sirgeem, lopeem, laukaun dahrsa-augleem, rokas- un fabrikas-darbeem, laukzaimneezibas maschinahm u. t. pr. ir nolikta lihdz 1. julijam pee Smiltenes-Palsmanes-Aumeistera-Gaujenes semkopibas beedribas preekschneezibas: mahzitaja Kundsina — Smiltenê par Walmeeru; Dr. Hesse — Grundsahlê; draudzes kunga v. Klota — Saku muischâ, un Palsmanes dsimtkunga v. Bähra — par Walku un Aumeisteri; tà ari pee isstahdes buhwkomitejas: Smiltenes muischas kunga Grafsmana; meldera Danze — Brutukôs; zaimneeka Blumenthala — J. Bilskas Oschupôs.

Par Sehlpils wirspilsteesas protokolistu apstiprinats cand. jur. Georgs Stobbe.

Is Sikschneem, Walkas aprinkî, „L. Aw." no „droschi ustizamas puses" schahds breesmigs nedarbs teek sinots: 26. aprila wakarâ muhsu arendators, R. Zelminsch, brauz uz mahjahm; pagasta wezakais winam sehsch lihdzâs. Ne tahlu no Sikschnu robeschas peepeschi schahweens atskan, un diwas lodes eeskreen arendatoram kruhtîs. Asinim pahrpahrim aptraipits, tas teek uz mahjahm pahrwests. — Bet dakteris tomehr wehl zerot, wina dsihwibu isglahbt. Tuhlit ari Walkas brugu-teesa bija kahjâs, ruhpigi pehz kaundaritaja mekledama. Daschi jaw ari ir apzeetinati, kurus par wainigeem waretu turet. Laikam gan schis slepkawu darbs atreebschanahs dehl ir padarits. — Wehlaki par scho atgadijumu raksta wehl schahdi: Weena lode gahjuse arendatoram zaur rokas wirsgalu, un otra zaur sahneem. Abas isgahjuschas pawisam zauri, un tamdehl naw atronamas. Slepkawa jaw ilgaku laiku kreetni sagatawojees uz scho sawu nedarbu; jo 35 sokus no zeka kruhmôs zaurums pataisits zaur to, ka ari sari isgreesti un preeksch slintes eetaisits. Usbruzeens padarits wehl pee gaismas, tà ap pulksten 6 wakarâ; bet redzets naw neweens tizis ne no pascha Zelmina, nei ari no pagasta wezaka.

No Elmes draudzes „Walkscher Anz." dabujis sinu, ka wehtrâ, kas 9. majâ starp pulksten 5 un 6 pehz pusdeenas gahjuse pahr Allas muischu (16 werstes no Walkas), sibens nospehris Jekabu Ntebane, turesch topâ ar 5 ziteem strahdneekeem aris muischas tihrumâ. Sibens trahpijis winu galwâ, to pa wisam sadragadams. Ari kahjas sadragatas, kamehr zitas meesas kreisà puse tikai silumu rahda. Drehbes saplosîtas skrandâs; no sahbakeem soles pawisam pasuduschas. Lihdz ar araju ari wina sirgs nosperts un arklis sadragats. Desmit sokôs no wina ara Augusts Parks; ari winsch tà sasists, ka schaubahs, waj paliks dsihwotajs. Ari tee ziti tschetri tikuschi pagahsti pee semes, bet weeglaki eewainoti.

No Raunas Janneneescheem. Naktî no 4. uz 5. aprili sch. g nodega Lodes mahjas gruntneekam Lamster kungam leels diwi etaschu ehrbegis, kas papreekschu bija apdroschinats Widsemes uguns apdroschinaschanas beedribâ par 1500 r., bet kad walste pate sawu beedribu dibinaja, tad ari Lamster kungs eestahjahs walstes sawstarpigâ beedribâ, kur wina dsihwojama ehka tika apdroschinata par 1100 rbk., no kureem dabu naudâ 660 rubku un treschо daku darbâ ar sirgu un kahju deenahm, kas beedreem ja-atkalpo. Muhsu pagastâ bija diwi dakas apdroschinatas walstes sawstarpigâ beedribâ un treschà daka pee wezahs uguns apdroschinaschanas Widsemes beedribas kuras walde Terbatâ. Pehz notikuschas nelaimes beedri sapulzejahs, par notikuscho skahdi apspreest. Tanî pat reisê beedribas preekschneeks D. Smurgis kgs isstahjahs is beedribas un tad ziti pakal, tà ka Widsemes apdroschinaschanas agentam, zeen. Grünblatt kgam bij jabrauz no Zehsim un jausnem beedribâ atpakal. 29. aprilî sch. g. jaw tika usnemtas 8 mahjas Widsemes apdroschinaschanas beedribâ; wehl ziti, kas taisahs iseet. Loti janoschehlo Lodes mahjas gruntneeks, kam wiss ir sadedzis, jo kas tikai sawu dsihwibu isglahbis. Deenestneekam bijusi sudraba nauda sakususe, un papira nauda wilainâ drehbê eetihta, kas tikai apgrusduse. Wehl gribu peeminet, ka atlikuschos beedrus wada preekschneeka weetneeks Preekul gruntneeks Gailischa kungs. Nowehlam winam labas sekmes, beedribu neschaubigi wadit.

Waru pasinot, ka rudsi pee mums ir teem, kas pagahjuschâ gadâ preeksch Behrtuleem sehjuschi, leelakà daka labi; bet kas wehlaku pehz Behrtuleem un rudens galâ sehjuschi, teem nedabuja rudenî daudz eesalot; no teem gan wehl nekahda preeka nerahdahs. Par ahbolinu newar neko teikt, tas ir wiseem it brangi seemu izzeetis. Mums Jaunai muischai ir gan labi rudzu lauki, ka preeks skatitees, jo lauki teek mehsloti ar kaulu milteem. — Muhsu pagastâ schinî gadâ dascheem semkopjeem trukst darba kauschu, tiklab seeweeschu kà wihreeschu. Uz Eeksch-Kreewiju gan naw gahjuschi, bet palika uz amateem, un wehl daschi gaida uz dzelszeka buhwi. Semesdarbu smahdê par prastu. P. S . . . . k.

Terbata. Schejeenes Wahzu-Igaunu literarisKâ beedribâ 8. majâ bibliotekars Haffelblatt's, kà „Rig. Ztgâ" lasams, dewis pahrskatu par 1884. gadâ isnahkuschahm Igaunu un Latweeschu grahmatahm. Igaunu walodâ isnahkuschas 160 (1883. g. — 152) grahmatas, 624,300 (1883. g. 697,000) eksemplarôs; Latweeschu walodâ — 117 (1883. g. — 146) grahmatas 455,560 (1883. g. — 495,000) eksemplarôs. Pusi no Latweeschu walodâ drukato grahmatu eksemplareem eenemot 19 kalenderi, kas isdoti 226,000 eksemplarôs.

Kursemes gubernators, geheimrahts f. Lilienfelds, 4. majâ aisbrauzis uz ahrsemehm, Kursemes gubernas pahrwaldi nododams wizegubernatoram, kambarkungam Manschofam.

Kursemê schim brihscham 730 tirgotaji, t. i. 73 tirgotaji, kas maksà 1. gildi un 657, kas maksà 2. gildi. Wisleelakee skaitli kriht uz Grobinas (56 un 225), un Dobeles (6 un 184) aprinkeem. Kuldigas, Aisputes, Talsu un Ilukstes aprinkôs naw neweena tirgotaja, kas maksà 1. gildes nodokkus.

Kursemes meschkungôs notikuschi schahdi pahrgrosijumi: Alschwangas meschkungs, titularrahts Portens, eezelts par jaunako meschu rewidentu Baltijas gubernâs, Sehlpils meschkungs, kollegiju registrators barons f. Stempels, pahrzelts par meschlungu Alschwangâ un meschkungs kollegijurahts Schulze is Wjatkas gubernas par meschkungu Sehlpilî.

Jelgawa. Schirkenhöfera dahrsâ, kà „Mit. Ztgâ" lasams, jaw ussahkts buhwet zirku, kur Salamonskis pa jaunajeem Jahneem isrihkoschot israhdes.

Leepajas burs un airneeku klubs „Nord" apstiprinats no ministerijas.

No Saukas. „Balss" sino: Pehdejâ laikâ istrauzeja schejeenes apgabalu nedzirdets darbs. Tschigani bij nosaguschi D. saimneekam wina trihs gadus wezo dehlinu, laikam gribedami to pahrdot kumedinu rahditajeem, kas to brihdi tur pahri klejoja. Polizija nu, sinams, nopeetni eesahka blehschus meklet, bet wisahm puhlehm par spihti no behrnina ne jausmas. Salweeschds gan laimejahs sakert Tschiganu bandu, no kureem domaja, ka tee wainigi pee behrnina sagschanas, bet mekletà wis neatrada. Pee sakerschanas weens no Tschiganeem isbehga, pahrsisdams galwu kahdam no kehrajeem. Otrs atkal (isbehdzis saldats) ismuka is Saukas zeetuma. — Kà dzirdams, tad malu malâs polizijas nehmuschas scho leetu rokâs, bet tomehr jadomà, ka wiss buhs welti, jo Tschiganeem ir bijis deesgan laika, sawa nedarba pehdas waj nu schà waj tà isnihzinat un apslehpt. — Behrnina wezaku sirdssahpes un waimanas ir neaprakstamas.

Popê, pee Wentspils, kà „Rig. Ztgai" sino, Lietza un Grundmana zukura fabrikâ, kurâ lihdz schim no kartupeleem tikai sirupu un stehrkeli taisija, no 1. maja sch. g. eesahkts no ta pascha materiala ari zukuru fabrizet. Schis zukurs esot kemiski tihrs, kristalisets un balts. Fabrika sahkumâ, mehzinajuma dehl, eetaisita tikai masâ mehrâ; wina pastrahda ik deenas ne wairak kà 450 puhru kartupeku, no kureem dabujot lihdz 150 pudu zukura. Preeksch scha darba peeteekot 16 strahdneeku. — Fabrikas eekschejo eetaisi esot Felsera maschinu fabrika Rigâ isgatawojuse.

Par Igaunu kugneezibas beedribu „Lindu" Reweles Wahzu laikraksteem tagad beeschi ko runat. Beedribas senakais direktors Byströms un tagadejais direktors Schreims abôs tureenes Wahzu laikrakstôs sazehluschi kildas. Byströms ihpaschi par to pikts, ka winu un senako beedribas waldi no beedribas puses gribot apsuhdzet. Winsch nu klaji rauga nosmahdet tagadejà direktora Schreima darbus, uz ko pehdejais sawâs atbildês atkal peerahda, ka ihpaschi Byströma waldibas laikâ beedribai notikuschi leelskee saudejumi, jo tajâ laikâ muhra klehts Reweles tikuse buhweta, nams Terbatâ pirkts u. t. t. „Eesti Postimees" schai kildas leetai peesihme: „Mehs ne-esam neweena abu kildotaju draugi, bet mums tomehr jaleezina, ka tagadejam „Lindas" direktoram leekahs buht wairak taisnibas. Beedribas grahmatas peerahda par neapgahschanu pateesibu, ka Byströma laikâ beedribai pa desmiteem tuhkstoscheem rubku notizis saudejums. Ar kahdu teesibu tahds wihrs, kursch beedribas darischanas wadidams to naw pasargajis no skahdes, wehl eedroschinajahs laikrakstôs attaisnotees, tas nesaprotams. Tadehl Byströmam wajadsetu zeest klusu un justees laimigam par to, ka wehl naw apsuhdzets."

Wilandes Igaunu semkopibas beedriba, kà „Olewiks" stahsta, 21. aprilî noturetâ sapulzê nospreedusê, pa wasaru noturet sapulzes schur un tur uz laukeem, kur preeksch tam buhschot dabujamas wajadzigâs telpas, — lai Igaunu sem-

---

Tagad mahzisimees 4 sugas pasiht, kas pawasarâ aug leelâ skaitâ gan druwâs, gan smilschainôs lankôs.

Apskatisim pa preekschu lapu isskatu. Pee diwahm sugahm, ko pahrrunasim, ir tahs apakschâ pee stublaja sehdoschahs, olweidigas nesadalitas, augschejahs tapat nesadalitas schauras, lanzetiskas, widejahs turpreti ar dsileem eerobumeem.

Loti weegli wisôs tihrumôs war atrast schahs diwas sugas:

XII.

Trihspirkstaino weroniku (Veronica triphyllos).

Sewischkas atschkirschanas sihmes winai ir schahdas:

Widejahs stublaja lapas ir pirkstweidâ sadalitas, tas ir lehwari (tà ap 3 lihdz 5) izzelahs no lapas pamata. Seedi ir silgani, ar bikeriti gandrihz weenâ garumâ.

Stublajs ir pa leelakai daksai no widus jaw sarains, daudzreiz ari no pascha pamata un uz augschu ar dzeedzerischeem apklahts. Lapahm ir netihri sala krahsa, apakschpusê daudzreiz sarkana un ari ar dzeedzerischeem. Augstu polas drusku uspampst un ari ir dzeedzerainas; tadehl wiss stahds isleekahs tahds lipigs.

Schai sugai loti lihdziga, bet daudz masak usejama un augdama smilschainôs tihrumôs, kalninôs un zitâs smilschainâs weetâs ir:

XIII.

Pawasaras weronika (Veronica verna L.).

Schi no preekschejahs zaur to tuhlin isschkirama, ka winas seedi ir debess silumâ un loti masi, proti tik ko pusi tik gari, kà bikerits. Zita starpiba atrodahs stublaja widus lapâs, kuras ir pluhksnotas, t. i. lapas naw sadalijuschahs pamatâ, bet wairak lapinu ir kahtam abâs pusês. Apakschejahs lapas ir olweidigas, nesadalitas, augschejahs lanzetiskas. Pawasaras weronikas pota ir saspeesta, kamehr trihspirkstainâs weronikas ustuhkusi. Pirmejahs sehklas ir lihdzenas, otrejahs ar eedobumeem. Abas ari neaug weenâ weetâ, jo kà jaw minets, pawasaras weronika mihlo smilschu semi.

Stublajs daudzreiz weenkahrschs, daschreiz no apakschas sarains, skurbs, uz augschu dzeedzerains. Lapas tapat kà preekschejas, apakschâ zitureiz eesarkanas. Abas weronikas ir weengadigas.

Abahm schihm sugahm, ko nu usmeklesim, ir nesadalitas lapas, tikai apmalâ sobainas. Wiswairak isplatijusees, daudzreiz wisu tihrumu peepildidama ir:

XVI.

Efejlapainà weronika (Veronica hederifolia).

Stublajs ir guloschs un apakschâ sadalahs daudzôs un garôs sarôs. Kantês tee ir spilwaini.

Lapas ir eeapalas, pamatâ sirdsweidâ, ihseem kahteem, apmalâs ar lehsneem robeem un zaur to lihdzinajahs eseja lapahm. Widejais lehwars ir leelaks. Lapas ir ari ar masahm spalwinahm aptehrptas.

Bikerischa stehrbelites ir sirdsweidâ malâs ar gareem matineem.

Masee kronischi ir eesarkani.

Gandrihz apakâ, tschetrwahkainâ, kailâ polâ ir atrodamas kausweidigas sehklas, kuras pehz kreetna leeta laukus plaschi apklahj. Daschs nu domà, ka nu esot labiba bijuse. Tapat tas ari bija pee maspurites.

Daudz retaki, kà schi beidzamà weronika un tomehr wehl deesgan daudz sahku platschôs usejama ir:

XV.

Lauka weronika (Veronica arvensis).

Winas stublajs stahw taisni uz augschu, gandrihz arweenu no apakschas jeb widus sarains, wispahr ar ihsahm, bet diwâs rindâs garakahm spilwahm apklahts. Lapas ir olweidigas, pamatâ sirdsweidâ, apmala rantota, t. i. ar eeapaleem sobineem. Augschejahs lanzetiskas ar wesalahm malahm.

Debess silee seedini ir ar ihseem kahtineem, gandrihz sehdoschi lapu kaktôs un loti masi, gandrihz bikerischam lihdzigi. Diwi bikerischa lapinu galini ir daudz garaki, kà tee diwi ziti.

Putekku zelinsch uz saspeestas polas ir ihsti garsch. Sehklas ir eeapalas, gaischbruhnas un drusku krunkainas.

Seedi nereti ari rudenî parahdahs. Ari wasarâ war daschu redzet seedot.

(Turpmak beigums.)

Mahnutiziba.

Par mahnutizibu, kas wehl naw isgaisuse muhsu mihlâ Widsemê, gribu zeen lasitajeem pastahstit, ko esmu dzirdejis W. draudzê. Schi draudze jaw pa laikam ir isslaweta un zitas draudzes mahnutizibas sinâ tà sakot pahrspehjuse. Ehrmoti klausotees, kà daschas seewinas runà, ka jaunee pahri, kas eetot pee altara, turot wisadus mahnus sawâs galwinâs; ihpaschi bruhte scho jo labi eewehrojot, uskahpdama bruhtganam ar kahju uz wina kahjas, tak zeribâ, ka tad dzihwê dabuschot par winu wisroku. Ari wehl pehz salaulaschanas atpakal greeschotees, sperot bruhtganu sewim rinki, apmeerinadamahs, ka esot winnejuse. Daschas seewinas wehl papreezajahs, ka bruhtei nu esot wirsroka.

Teescham, to pahrdomajot, buhtu jaissauz: „Kad jel reis schahdi mahni beigsees!" P. Bur.

Slimibu peelipschana frischu peenu baudot.

Ne ilgi atpakal Londonê sasllima wairak kà trihssimts zilweku ar weenu un to paschu slimibu. Ismeklejot israhdijahs, ka wini wisi bij pirkuschi un baudijuschi peenu no weena un ta pascha peena tirgotaja. Kà weblak israhdijahs, tad daschi scha moderneeka kaudis bij ar to paschu slimibu saslimuschi. Tà tad slimibas dihgli bij no saslimuschajeem peenam peelipuschi, kur nu schahda peena bauditaji tahlak saslima. Scho eewehrojot, wajadsetu tahdu peenu, ko pehrk no nepasihstameem moderneekeem, wispirms kreetni uswahrit, zaur ko slimibas dihglischi top isnihzinati. Tapat ari moderneekeem pascheem wajadsetu uz to raudzitees, ka ar lipigahm slimibahm, kà scharlaku, kakla-sehrgu (difteritis), tifu u. t. pr. saslimuschee zilweki netiktu pee peena moderschanas peelaisti. —ls.

kopji jo wairak eepasihtos ar beebribas darbeem un panahkumeem.

No Wilaudes apgabala rakſta „Sakalai" par kahdahm Tarwaſtê noſwinetahm ſawadahm kahſahm. Notikums ihſumâ ſchahds. Bruhtgans bija mahjas ihpaſchneeks, bruhte ari mahjas ihpaſchneeka meita, koſcha, kreetna jaunelle; bet winas tehwam nebija naudas, tadehk ka par ſawu ehku pahrbuhwejumeem un ziteem mahjas labojumeem daudſ bija iſdewis. Bet bruhtgans bija naudas kahrigs zilweks un jaw pirms kahſahm nahkamajam tehwotſcham reiſ bildinajis par puhra naudu. Bruhtes tehws tam iſteizis ſawus naudas apſtakkus un apſolijis, ka turpmaki pehz eeſpehjas makſaſchot puhra naudu, ar ko bruhtgans lizees apmeerinajotees. No laulibas pahrbrauzot un jaunai ſeewai kahſu mahjas pagalmâ eebrauzot, jaunà wihra mahte iſſkrehja ahrâ un waizaja dehlam: „Waj puhra naudu dabuji?" — „Nê," padewigais dehls atbildeja. Uſ to wiņa mahte ſkaitahs un jaunà ſeewa nemaſ netika laiſta eekſchâ, bet tai aukſtâ laikâ bij jaſehſch ahrâ kamanâs un japazeeſch leelakais kauns, kamehr bruhtgans uſ mahtes pawehli rakſtija tehwotſcham, lai atneſot puhra naudu. Bet tehwozis atnahza tukſchâ, tadehk ka naudas nebija, un luhdſa jauno ſnotu, lai pazeeſchahs; jo pa peezi nedeſahm winſch aiſmakſaſchot leelako daļu puhra naudas un pa pusgadu wiſu. Ar to lihgumu naudas kahrigais ſnots un wiņa mahte apmeerinajuſchees un nu tikai jaunà ſeewa, kuŗa ahrâ kahdas trihs ſtundas ſaldejuſehs, tika laiſta eekſchâ. War gan nopraſt, ka tahs nebija nekahdas preezigas kahſas un ka jaunà ſeewa neparedſeja nekahda laimiga muhſcha.

No Kuſalas ſino „Olewikam," ka iſ Kolgas pagaſta kahdas 60 familijas ſchopawaſar aiſgahjuſchas uſ Jamburgas aprinki (Peterburgas gubernâ). Aiſgahjeji darijuſchi prahtigi, eepreekſchu ſalikdami kahdus 50,000 rubļus un jaunajâ dſihwes weetâ kopigi nopirkdami 2,838 deſetinu leelu muiſchu.

Rewele. Weetigà Igaunu Aleksandra-ſkolas paligu-komiteja, kà „Wirulane" rakſta, 21. aprilî uſ polizijas pawehli beiguſe ſawas dariſchanas. Preekſchneeks Tiiſiks nolaſijis polizijas rakſtu, kurâ teikts, ka Igaunijas gubernators, uſ augſtakas waldibas pawehli, dabujis no Widſemes gubernatora rakſtu, kurâ pawehlets, wiſas Reweles gubernâ eſoſchas Aleksandra-ſkolas komitejas iſnihzinat un turpmaki neatlaut wairs nekahdus naudas laſijumus un ſapulzes preekſch minetahs ſkolas; jo naudas laſijumus turpmaki drihkſteſchot iſdarit tikai ar Widſemes gubernatora atlauju un ſem wiņa uſraudſibas un tikai Widſemes gubernatoram eſot wara, tam noluhkam eewehlet komitejas.

No Pribikawas muiſchas nowada „B." rakſta: Pribikawa atronahs Witebſkas gubernâ, Gorodokas aprinkî, 70 werſtes no Witebſkas uſ Peterburgas puſi. 1870. gadâ ſchinî nowadâ Latweeſchi uſ dſihwi apmetahs. Wiņi pirka ſemes gabalus (protams, milſigeem kokeem apauguſchus), zirta lihdumus, zehla ehkas, lauſa zelmus, ſchkehla ſeekſtas, krahwa ſahrtôs un dedſinaja — wahrdu ſakot: wiņi ſtrahdaja, zik jaudaja! — Scheſeenes Latweeſchi wiswairak atnahza iſ Widſemes, no Ehrglu draudſes. Leelakà daļa ir Luteraneeſchi. Wiſpahri ſpreeſchot, jaleezina, ka wiņi mantas ſinâ puſlihdſ iſtikuſchi, ari attihſtibâ ſper pa ſoļam uſ preekſchu. Ir atwehrtas diwas ſkolas, kuŗâs atrodahs prahws pulzinſch ſkolenu: ſchajâs ſkolâs muhſu paſchu „tautas dehli" ſkolotaji ſtrahda par gluſchi neezigu algu, — war teikt, leetas labad. Scheſeeneeſchi nodomà ſchinî nowadâ Iuterbaſnizu buhwet. Ari muiſchu ihpaſchneeki ſakahs peekriſt, daſchi pat kreetnu palihdſibu peeſolijuſchi. Schinî nowadâ baſnizas buhwes wajadſiba atſihta jaw preekſch kahdeem gadeem. Bet tagad baſnizas buhwe daudſ wajadſigaka, neka kahdus gadus atpakal. Jo gadu no gada peenahk iſ Baltijas wairak dwehſeļu klaht. Tagad buhs ap 700 dwehſehm, un ſemturi ir leelakai daļai ſemes ihpaſchneeki. Baſniza teem 70 werſtu tahlu — Witebſkâ. Waj gan wiſi tik tahlu war aiſkluht, it ihpaſchi ſaltâ laikâ? — Sirſniga pateiziba nahkahs M. Wentes kungam, kurſch ſawâ ihpaſchumâ eetaiſija kapſehtu.

Pleſkawa. Pleſkawas aprinka ſemſte bija dabujuſe no Nikolſkas ſiwju-perinatawas pahrwaldneeka, profeſora Grimma, 20,000 jauniſperinatas foreles. Semſtes waldes lozekli D. Iwanows un J. Scheluchins 28. aprilî ar twaikoni „Olga" ſchihs jaunahs ſiwtinas noweda uſ Wetikajas upes grihwu, kur pee Gladitſch-ſalas eelaida tahs Peipuſa eſarâ. Siwtinas pa preekſchu jautri ſpehlejuſchahs pa uhdena wirſu un tad paſlehpuſchahs needrês. Eſot zeriba, ka wiņas uſtureſchotees.

Peterburga. Sedlezes gubernators, generalmajors Sinojews, eezelts par Widſemes gubernatoru.

Peterburga. Karaminiſtris, generaladjutants Wanowſkis, iſſino Keiſaru Majeſtetes ukaſu, pehz kuŗa wiſi gwardijas, armijas un flottes generali, ſchtahba un wirſoſſzeeri, kuŗi ſtahw aktiwâ deenaſtâ un walkà ſawai tſchinai peekrihtoſcho uniformu, uſ wiſeem Kreewijas dſelſszeleem bauda ſewiſchkas teeſibas, proti wineem brihw ar treſchàs klaſes bileti braukt otràs klaſes wagonâ, ja uſrahda ſawas preekſchneezibas iſrakſtitu apleezibu.

Peterburga. Juhrminiſterija iſſino, ka Sweedrijas waldiba Faroe ſundâ iſlikuſe torpedas un tadehk kugeem brauſchana pa ſunda ſeemeļa daļu pa wiſam aiſleegta, un pa deenwidus daļu atkauts braukt tikai ar Sweedru krona laſmani.

Peterburga. „Nowoſti" ſtahſta, ka drihſumâ ſagaida muitas pa-augſtinajumu dſelſei un tehraudam, tapat ari tſchuguna, dſelſs un tehrauda iſſtrahdajumeem. — Kà dſird, tad muita uſ wiſahm leetahm tikſchot pa-augſtinata pa 20 prozentehm.

Peterburgâ ſchinîs deenâs iſmehginajuſchi kahdu jaunu ſprahgſtoſchu weelu, ko kahds Kreewu artilerijas (leelgabalneeku) ofizeeris iſgudrojis. Schi jauna weela iſrahdijuſehs par wehl daudſ ſparigaku neka dinamits.

Peterburga. Pallawneeks barons Nolde, kà „Wald. Wehſtn." ſino, dehl daudſ noſeegumeem, ko tas Sir-Darjas apgabalâ paſtrahdajis, ir no waldoſchà ſenata ar wiſu teeſibu ſaudeſchanu uſ 8 gadeem noteeſats pee gruhteem fabrikas darbeem Sibirijâ.

Peterburga. Kreewu wihndahrſneeki nodomà, augusta mehneſcha ſahkumâ Peterburgâ iſrihkot Kaukaſijas, Krimas, Beſarabijas un Donas wihnu un auglu likeru iſſtahdi.

Peterburga. Zaur pawehli kara un juhras ſpehka waldei Keiſars apſtiprinajis jaw iſſinotàs priwilegijas, kuras pa wiſeem walſts dſelſszeleem priwatleetâs brantzoſcheem ofizeereem atwehlamas. Kahda zita pawehle kara waldei ſino Wiſangſtako atlauju, 100,000 rubļus iſlectot par telpu ihri preekſch ofizeeru konwoja. — Pehz Peterburgas Kreewu awiſes ſinojuma, ſchagada kara kugu maneewri Somu juhras lihzî notikſchot jaw maja beigâs. Pehz eeraduma ta tapſchot eeſahkta zaur Keiſariſko flotti un wilkſchotees wairak deenu. — Wairak laikrakſti wehſta, ka Obuchowa tehrauda leetuwâ paſtellets ſimts 42-liniju zeetokſchna leelgabalu.

Walſts renteja, kà „Now. Wr." dſirdejuſe, ſchinî deenâs no Bulgarijas waldibas eemakſats 250,520 rbl., kà nomakſas daļa no 1,036,853 rubļu leelà parada par 1880. gadâ no Kreewu waldibas pirkteem leelgabaleem un ziteem ſchauſameem rihkeem. Atleekahs makſat wehl 421,192 rubļi.

Walſtspadome, kà „Now. Wr." ſtahſta, 7. majâ galigi iſſpreeduſe un peenehmuſe finanzminiſtera projektu par nodokli no kapitalu rentehm.

Generalleitnants Komarows, beſ brikanteem greſnotà goda-ſobena, dabujis ari 100,000 rubļu leelu naudas dahwanu.

Kreewijas dſelſszeli pagahjuſchâ 1884. gadâ eenehmuſchi gandrihſ 2 milj. rubļu maſak neka gadu agrak, lai gan dſelſszeļa garums pa tam labu daļu bija paleelinajees. Pawiſam eenemts 226,572,545 rbl., zaurmehrâ pa 10,067 rbl. uſ katru werſti. Wiſleelakais eenehmums bijis Nikolaja dſelſszeļam, kas 37,951 rbl. no werſtes eenehmis; pehz tam nahkuſchi: Maſkawas-Raſanes dſelſszeļſch ar 28,887, Raſanes-Koſlowas ar 28,293 rbl. u. z. Rigas-Dinaburgas dſelſszeļſch eenehmis no werſts tikai 11,253, Dinaburgas-Witebſkas 10,610, Rigas-Bolderajas 8078, Jelgawas 5564 un Rigas-Tukuma dſelſszeļſch 5276 rbl. — Wiſi Kreewijas dſelſszeli, no kuŗeem 6 peeder waldibai un 45 priwatbeedribahm, 1. janw. 1884. gadâ bija 22,215 un 1. janw. 1885. gadâ 23,038 werſtes gari. Pehrnajâ gadâ pa wineem tikuſchi iſwadati: 34,674,853 paſaſcheeri, 2,287,955 ſaldati un 2:587,764,437 pudu pretſchu.

Maſkawâ, kà weetigàs awiſes ſtahſta, 8. majâ pa Nikolaja dſelſszeļu atbraukuſe jauna partija Igaunu aiſgahjeju no Weſenbergas aprinka, pa wiſam lihdſ 300 wihru un ſeewu. Wiņi dodotees uſ Suchum-Kaleh. Beſ tam ſchinî mehneſî gandrihſ katru deenu brauzot Igaunu familijas tur zauri, uſ Kaukaſiju.

Harkowa. Naktî uſ 3. maju apzeetinaja kahdu neuſtizamu zilweku; wiņa dſihwokli pahrmeklejot, tanî atrada wehl kahdu zilweku beſ paſes, kas, apzeetinajot, noſchahwa polizijas eerehdni un eewainoja ſchandarmu.

Tambowa. 84 ſchinî gubernâ atrodoſchahs muiſchas, kopâ ap 52,000 deſetinu leelumâ, paradu nemakſaſchanas dehl, 5. junijâ zaur Maſkawas agrarbanku tiks pahrdotas uhtrupê.

Kijewas generalgubernators, kà Poſenes Poļu deenas lapa ſino, iſlaidis zirkularu, kas noſaka, ka Deenwidus-Reetruma Kreewu gubernâs weenigi Kreewu tautibas perſonahm eſot brihw pirkt muiſchas. Lihdſ ſchim tur, tà pat kà Seemeļ-Reetrum-Kreewijâ, paſtahweja noſazijums, kas tik Poļu tautibas perſonahm aiſleedſa muiſchu pirkſchanu, turpretim wiſahm zitahm tautibahm to atlahwa. Kreewu awiſe „Now. Wr.," atſtahſtidama ſcho ſinojumu, iſſaka wehleſchanos, ka tas apſtiprinatos un ka zirkulars drihſ tiktu klaji iſſludinats. Lihdſ ſchim minetâs gubernâs zaur paſtahwoſcheem noſazijumeem Kreewu muiſchas ihpaſchums ne-eſot gahjis wairumâ, turpretim Wahzeeſchi (pa leelakai daļai ahrſemneeki) tur eſot ſapirkuſchees daudſ muiſchu. Tadehl eſot bijis wajadſigs, ſpert pret to ſoļus.

Iſ Rigas.

Rigas Latweeſchu beedribas rumaſwihru ſapulze noſpreeda, ſchogad iſrihkot tikai diwus iſbraukumus ſakumôs; jo tagad, kur tik daudſ Latweeſchu beedribu Rigâ un wehl jo wairak ſakumu ſwehtku, beeſchee iſbraukumi wairs naw weetâ.

Rigas Latw. beedr. Sinibu kommiſija ſawâ pehdejâ ſapulzê, 3. majâ, noſpreeda, ari ſchinî gadâ, tapat kà pehrn, noturet ahrkahrtigu ſapulzi waſarâ, tahdâ laikâ, kur ari ahrpus Rigas dſihwojoſcheem beedreem ir waka un eeſpehja peedalitees. Kommiſija iſredſeja preekſch ſchihs ſapulzes 26. un 27. junija. Starp zitahm leetahm, apſpreeſchanâ nahks pagahjuſchâ gadâ nenobeigtais jautajums „par akzentu leetoſchanu wahrdu galôs" un jautajums „par ſweſchwahrdu rakſtiſchanu." Pirmahs deenas wakarâ buhs kopmaltite. — Ari nebeedrus warehs eewest.

Sinas no „Austras" kugeem. Barka „Perkons", kapt. P. Ancour, no Antwerpenes nahkdama, 6. maja wakarâ atbrauza Rigâ; wiņa atronahs Daugawmalâ ſtarp abeem tilteem. — Barka „Kolumbus", kapt. Bauers, 13. majâ ar mahleem no Dotrechtas iſbrauza uſ Rigu. Frakts ap 400 rbl.

Majoros pa waſaras laiku atkal buhs atwehrta paſta ſtanzija, no 15. maja lihdſ 15. ſeptembrim.

Kemeru weſelibas awotu pahrwalde iſſinojuſe, ka ſcho awotu leetoſchana eeſahkſchotees 20. majâ un wilkſchotees lihdſ 20. auguſtam. Buhſchot dabujami: ſehr-uhdena un duhnu wannas, daſchadi mineral-uhdeni, gimnaſtika un maſaſcha.

Ugunsgrehku ſtatiſtika Rigâ. Aprila mehneſî ſch. g. tika 15 reiſâs ugunsdſehſeji pehz palihdſibas ſwaniti, pee kam 1 reiſi wiſi ugunsdſehſeji iſgahja palihdſibu ſneegt, un 16 reiſas dega, to ſtarpâ 4 „leeli," 9 „maſi" ugunsgrehki un 4 reiſâs dega tik ſkurſtenis. 7 reiſâs palihdſeja uguni dſehſt paſtahwigo un labprahtigo ugunsdſehſeju nodaļas. Wiſwairak ugunsgrehku bija Maſkawas Ahrrigâ, proti 6, un tanî laikâ ſtarp plkſt. 6 pehzpuſd. lihdſ plkſt. 12 naktî, proti 8. Ahrpus 3. un 4. degſchanas eezirkņa bija diwi ugunsgrehki.

Struhgu ſkaits Rigâ gadu no gada maſinajahs. Wehl preekſch kahdeem 30 lihdſ 40 gadeem atnahza ik gadus kahdas 1500 ſtruhgas, kamehr ſchogad ir tik kahdas 45 atnahkuſchas. Taš iſſkaidrojahs zaur to, ka pretſchu ſuhtiſchana pa dſelſszeļu iſdarama daudſ ahtraki un droſchaki, turpretim buhwkoļi un darba ſpehki top arweenu dahrgaki. Tà pehrnajâ gadâ p. peem. katrs ſtruhdſeneeks dabujis 12 rbl. algas, bet ſchogad neweens nekahwees ſaderetees beſ 15 rbl. no wihra. Ari Daugawas ſeklums rada daudſ grûtumu; ſtruhgas gan wairs ne ilgi ſpehs turetees un, kà domajams, drihſ peenahks laiks, kur ļaudis ſtruhgas paſihs tik no wezu ļauſchu ſtahſtiſchanas.

Areſtantu ſakehrums. Zehſu brugu teeſa 16. februari ſch. g. zaur telegrammu paſinoja polizijai, ka ſwarigs areſtants Jahnis Tiltinſch iſbehdſis iſ zeetuma. Pehz tam Jelgawas un Dobeles aprinka polizijas waldes ſinoja ar rakſtu par iſbehguſcho areſtantu Jahni Sarinu. Polizija bij dabujuſe ſinat, ka abi minetee blehſchi eſot kahdas ſaglu bandas wadoni, kuŗi uſturotees Widſemes un Kurſemes aprinkôs un nodarbojotees neween ar ſirgu ſahdſibahm, bet ari ar zitadahm krahpſchanahm un laupiſchanu. Uſ ſcho dibinadamahs, polizija tuhlit ſahka ſpert wajadſigos ſoļus, kur tad ari kahdas deenas atpakal winai laimejahs uſeet minetos blehſchus, Sarinu un Tiltinu, Pahrdaugawâ, 3. kwartalâ, apbrunotus ar peelahdeteem rewolwereem. Polizifti, kuŗi kahdas deenas uſ wineem bij wakteju ſchi, 4. majâ pamanija, ka iſnahza iſ meſcha un eegahja kahdâ reſtorazijâ, Tornakalnâ, kur ari winus apzeetinaja.

Kobrona ſkanſtis (Jelgawas Ahrrigâ) un pilſehtai brihw likt norakt un grahwjus aiſbehrt paſchai uſ ſawu rehkinu.

Nelaimigi kriteeni. Seſtdeen pulkſten 6 wakarâ no Preuhſchu kuga „Willibald" nokrita Daugawâ matroſis Augusts Saugers un noſlihka. — Wiņu peektdeen iſ otras eteſchas nokrita logu maſgataja Karolina Laps; krisdama wiņa ſadauſijuſe galwu un bijuſe uſ weetas noſt. Schis nelaimes gadijums notizis leelâ Lehruma eelâ Nr. 15.

Sahdſiba. Pee Baldones peerakſtitai Trihnei Baumann, Muhrneeku eelâ Nr. 4, naktî no 7. uſ 8. maju, zaur loga uſlauſchanu iſſagtas drehbes, lihdſ 20 rubļu wehrtibâ. Wehl tanî paſchâ naktî polizijai laimejahs ſatwert diwi blehſchus, Timofeju D. un Semenu Z., ar winai ſagtahm leetahm.

Atbildes.

J. P—n. R. Juhſu wehlejumus warbuht nahkoſchâ numurâ waretim eewehrot.

A. Sch. — Skr. Rihmiti ſanehmam; waj to waretim labprahtigi iſlietot, to newaram apſolitees.

A. K—n. — D. Domajam, ka finanſiais ſaimneeks par nepietiekamo uſweſchanos ir jaw deſgan ſodits zaur to, ka nabadzis tik daudſ ſauſchu walodâs; kamehl nu notikumu wehl awiſes iſpauſt?

A. B. — M. Suhtiet ween; ja kahds derigs, tad labpraht iſlietaſim.

Red.

Deewa-kalpoſchana Rigas baſnizâs.

Swehtdeen, 19. majâ 1885.

Jehkaba baſnizâ:	Spred. plkſt.	10	wahz. mahz.	Holſt.
	„ „	12	igaun. mahz.	Zinck.
Domes baſnizâ:	„ „	10	mahz.	Keller.
Jahnu baſnizâ:	„ „	9	latw. mahz.	Gehtgens.
	„ „	2	latw. mahz.	Walter.
Gertrudes baſnizâ:	„ „	1/2 10	latw. mahz.	Schilling.
	„ „	2	wahz. mahz.	Hilor.
Jeſus baſnizâ:	„ „	10	wahz. mahz.	Bergmann.
	„ „	2	latw. mahz.	Müthel.
Mahrtinu baſnizâ:	„ „	10	wahz. mahz.	Kählbrandt.
Trihsween. baſnizâ:	„ „	10	wahz. mahz.	Fromm.
Reformatu baſnizâ	„ „	10	mahz.	Iken.

Petera baſnizâ ir ſlehgta.

Naudas-papihru zena.

Rigâ, 17. majâ 1885.

Papiſti.	maſk.	praſija
Pusimperials	8,22	8 24
5% bankbiletu 1. iſlaidums	97 3/4	98 1/2
5% „ 5. „	97 1/2	97 3/4
5% inſtr. 5. aiſnehmums	93 1/4	—
Auſtruma iſnehmums no 1879. gada	92 1/2	92 3/4
1. 5% Kreewu prehm. aiſnehmums	216 1/4	217 1/4
2 „ „ „ „	206	206 3/4
Rib.-Bolog. dſelſszeļa obl. 2. aiſnehmums	—	—
5% konſol. 1871. gada aiſnehmums	141 3/4	142
Odeſ. pilſ. hipoteku bankas 5 1/2% obligazijas	—	—
Kreew. ſem. kred. 5% kihlu-ſihmes	—	142
Charkowas ſemſt. 6% kihlu-ſihmes	96 3/4	96 7/4
Widſemes kihlu-grahmatâs	—	—
Kurſemes „ „	—	—
Rigas hipoteku-beedr. kihlu-grahm.	—	—
Rigas kom. bankas akz.	308	—
Rigas-Dinaburgas dſelſszeļa akzijas	—	154
Rib.-Bolog. dſelſzeļa akzijas	80 1/2	81
Maſkawas-Breſ. dſelſz. akz.	—	—
Baltijas dſelſszeļa akzijas	114	—
Dinaburgas-Witebſkas dſelſszeļa akzijas	166	167 1/2
Warſchawas-Teresp. dſelſszeļa akzijas	146 1/2	—
Orlas-Witebſkas dſelſszeļa akzijas	—	—
Leel. Kreewijas dſelſszeļa akzijas	—	930

Dſelſszeļa brauzeeni.

Uſ Rigas-Tukumas dſelſszeļa.

Sahkot no 9. maja 1885.

Darba deenâs:

No Rigas iſbrauz 9 50 r., 12 p., 3 5 p. p. 4 p. p., 4 50 p. p., 6 p. p., 7 35 w., 8 30 w. un 10 20 w. — No Tornakalna iſbrauz 9 50 r., 12 9 p., 3 14 p. p., 4 9 p. p., 4 59 p. p., 6 9 w., 7 44 w., 8 39 w., 10 29 w. — No Sarulauka iſbrauz 10 8 pr. p., 12 18 p., 3 23 p. p., 4 18 p. p., 5 10 p. p., 6 18 w., 7 53 w., 8 49 w., 10 40 w. — No Puhpes iſbrauz 10 21 pr. p., 6 31 p. p. — No Bilderineem iſbrauz 10 35 pr. p., 12 42 p., 3 47 p. p., 4 42 p. p., 5 34 p. p., 6 45 w., 8 18 w., 9 12 w., 11 4 w. — No Edinburgas iſbrauz 10 41 pr. p., 12 48 pr. p., 3 53 p. p., 4 48 p. p., 5 40 p. p., 6 51 w., 8 24 w., 9 18 w., 11 10 w. — No Majoreem iſbrauz 10 48 pr. p., 12 55 p., 4 p. p., 4 55 p. p., 5 47 p. p., 6 58 w., 8 31 w., 9 25 w., 11 17 w. — No Dubulteem iſbrauz 10 55 pr. p., 1 2 p., 4 22 p. p., 5 2 p. p., 5 54 p. p., 7 5 w., 8 53 w., 9 32 w., 11 24 w. — No Karlsbades iſbrauz 11 2 pr. p., 1 9 p., 4 29 p. p., 5 9 p. p., 6 1 w., 7 12 w., 9 w., 9 39 w., 11 31 w. — No Aſereem iſbrauz 11 10 pr. p., 1 16 p., 4 37 p. p., 5 16 p. p., 6 9 w., 7 20 w., 9 8 w., 9 47 w., 11 39 w. — No Slokas iſbrauz 11 22 pr. p., 4 53 p. p., 6 19 w., 7 32 w., 9 18 w., 10 w., 11 49 w. — No Kemereem iſbrauz 11 43 pr. p., 5 9 p. p., 7 53 w., 10 21 w. — No Schmardes iſbrauz 12 2 p., 8 12 w., 10 40 w. — Nonahk Tukumâ 12 22 p., 8 32 w. un 11 w.

No Tukumas iſbrauz 6 10 r., 2 55 p. p., 9 w. — No Schmardes iſbrauz 6 31 r., 3 16 p. p., 9 21 w. — No Kemereem iſbrauz 6 52 r., 3 39 p. p., 8 11 w., 9 44 w. — No Slokas iſbrauz 6 20 r., 7 15 r., 8 19 r., 8 58 r., 3 57 p. p., 8 28 w., 10 3 w. — No Aſereem iſbrauz 6 31 r., 7 26 r., 8 30 r., 9 9 r., 1 34 p. p., 4 8 p. p., 6 11 w., 8 39 w., 10 14 w. — No Karlsbades iſbrauz 6 39 r., 7 34 r., 8 38 r., 9 17 r., 1 42 p. p., 4 16 p. p., 6 19 w., 8 47 w., 10 23 w. — No Dubulteem iſbrauz: 6 50 r., 7 42 r., 8 46 r., 9 25 r., 1 50 p., 4 24 p. p., 6 27 w., 8 56 w., 10 34 w. — No Majoreem iſbrauz: 6 57 r., 7 49 r., 8 52 r., 9 32 r., 1 57 p., 4 31 p. p., 6 34 w., 9 2 w., 10 44 w. — No Edinburgas iſbrauz: 7 3 r., 7 55 r., 8 57 r., 9 38 r., 2 3 r., 4 37 p. p., 6 40 w., 9 7 w., 10 51 w. — No Bilderineem iſbrauz: 7 10 r., 8 2 r., 9 3 r., 9 46 r., 2 10 p. p., 4 45 p. p., 6 48 p. p., 9 15 w., 11 2 w. — No Puhpes iſbrauz: 8 14 r., 4 58 p. p. — No Sarulauka iſbrauz: 7 33 r., 8 26 r., 9 26 r., 10 9 pr. p., 2 33 p. p., 5 11 p. p., 7 12 w., 9 38 w., 11 27 w. — No Tornakalna iſbrauz 7 42 r., 8 36 r., 9 36 r., 10 18 pr. p., 2 42 p. p., 5 21 p. p., 7 22 w., 9 47 w., 11 37 w. — Nonahk Rigâ 7 50 r., 8 45 r., 9 45 r., 10 26 pr. p., 2 50 p. p., 5 30 p. p., 7 30 w., 9 55 w. un 11 45 w.

Swehtdeenâs un swehtku deenâs.

No Rigas iſbrauz 9 5 r., 9 50 r., 10 45 pr. p., 12 p. 3 5 p. p., 6 p. p., 8 30 w., 10 20 w. — No Tornakalna iſbrauz 9 15 r., 9 59 r., 10 54 pr. p., 12 9 p., 3 14 p. p. 6 9 w., 8 39 w., 10 29 w. — No Sarulauka iſbrauz 9 25 r., 10 8 pr. p., 11 3 pr. p., 12 18 p., 3 23 p. p., 6 18 p. p., 8 49 wak., 10 40 w. — No Puhpes iſbrauz 10 21 pr. p., 6 31 wak. — No Bilderineem iſbrauz 9 48 r., 10 35 pr. p., 11 27 pr. p., 12 42 p., 3 47 p. p., 6 45 p. p., 9 12 w. 11 4 wak. — No Edinburgas iſbrauz 9 54 r., 10 41 pr. p., 11 33 pr. p., 12 48 p., 3 53 p. p., 6 51 wak., 9 18 wak., 11 10 wak. — No Majoreem iſbrauz 10 1 pr. p., 10 48 pr. p., 11 40 pr. p., 12 55 p., 4 p. p., 6 58 w., 9 25 w., 11 17 wak. — No Dubulteem iſbrauz 10 8 r., 10 55 r., 11 47 pr. p., 1 2 p., 4 22 p. p., 7 5 w., 9 32 w., 11 24 w. — No Karlsbades iſbrauz 10 15 pr. p., 11 2 pr. p., 11 54 pr. p., 1 9 p., 4 29 p. p., 7 12 wak., 9 39 w., 11 31 w. — No Aſereem iſbrauz 10 22 pr. p., 11 10 pr. p., 12 1 p., 1 16 p. 4 37 p. p., 7 20 p. p., 9 47 wak., 11 39 wak. — No Slokas iſbrauz 11 22 pr. p., 4 53 p. p., 7 32 w., 10 w., 11 49 w., No Kemereem iſbrauz 11 43 pr. p., 5 9 p. p., 7 53 wak., 10 21 w. — No Schmardes iſbrauz 12 2 p., 8 12 w., 10 40 w. — Nonahk Tukumâ 12 22 p., 8 32 w., 11 w.

No Tukumas iſbrauz 6 10 r., 2 55 p. p., 9 wak. — No Schmardes iſbrauz 6 31 r., 3 16 p. p., 9 21 wak. — No Kemereem iſbrauz 6 52 r., 3 39 p. p., 8 11 wak., 9 44 w. — No Slokas iſbrauz 6 20 r., 7 15 r., 3 57 p. p., 8 28 wak., 10 3 w. — No Aſereem iſbrauz 6 31 r., 7 26 r., 1 34 p. p., 4 8 p. p., 6 11 w., 8 39 w., 9 46 w., 10 14 w. — No Karlsbades iſbrauz 6 39 r., 7 34 r., 1 42 p., 4 16 p. p., 6 19 w., 8 47 w., 9 53 w., 10 23 w. — No Dubulteem iſbrauz 6 50 r., 7 42 r., 1 50 p., 4 24 p. p., 6 27 w., 8 56 w., 10 1 w., 10 34 w. — No Majoreem iſbrauz 6 57 r., 7 49 r., 1 57 p., 4 31 p. p., 6 34 wak., 9 2 wak., 10 7 w., 10 44 w. — No Edinburgas iſbrauz 7 3 r., 7 55 r., 2 3 p. p., 4 37 p. p., 6 40 wak., 9 7 wak., 10 12 wak., 10 51 wak. — No Bilderineem iſbrauz 7 10 r., 8 2 r., 2 10 p. p., 4 45 p. p., 6 48 p. p., 9 15 w., 10 18 w., 11 2 w. — No Puhpes iſbrauz 8 14 w., 4 58 p. p. — No Sarulauka iſbrauz 7 33 r., 8 26 r., 2 33 p. p., 5 11 p. p., 7 12 w., 9 38 w., 10 42 w., 11 27 w. — No Tornakalna iſbrauz 7 42 r., 8 36 r., 2 42 p. p., 5 21 p. p., 7 22 w., 9 47 w., 10 52 w., 11 37 wak. — Nonahk Rigâ 7 50 r., 8 45 r., 2 50 p. p., 5 30 p. p., 7 30 w., 9 55 w., 11 w. un 11 45 w.

Jaunakahs sinas.

Jaunajai Interiskai Pahwila basnizai, Maskawas Ahrrigâ, Awotu-eelas galâ, riht, swehtdeen 19. majâ, plkst. 2 pehz pusdeenas, liks pamata akmeni.

Bijuscham Widsemes gubernatoram, senatoram Schewitsch kgm, kà „Rischsk. Westn." dsirdejis, Widsemes muischneeziba scho treschdeenu dewuse atwadischanahs maltiti.

Baltijas seminara pahrzelschana uf Kuldigu, kà „Rischsk. Westn." sino, laikam notikschot nahkoschâ mahzibas gada sahkumâ. Waj schis solis teescham derigs, par to negribam spreest, bet ka Kuldiga Widsemes jaunekleem buhs daudz geuhtak aissneedsama, neka Riga, par to naw ko schaubitees; ari seminara ustureschana zaur to netopot nezik atweeglinata.

Terbatas mahzibas apgabala kurators, geheimrahts Kapustin kgs, isgahjuscho sestdeen atbrauza Rigâ.

No Raunas-Jauneneescheem. Uf sinojumu „M. W." 10. numurâ par Raunas nabagu strihdu sliktu rudsu dehl, muhsu korrespondents P. S. kgs tagad peesuhtijis rakstu, kurâ winsch atsauz sawu sinojumu tahdâ mehrâ, ka newis pagasta nabagi bet ziti suhdsetaji gahjuschi nabagu weetâ; tee bijuschi slikto maisi no nabageem nehmuschi un uf ismekleschanas weetu nonesuschi, un kad suhdsetaji sahkuschi ar walsts waldi bahrtees, tad tikai notara kungs ar peesehdetaju tos apklusinajis. Pehz pagasta wezakâ isskaidrojuma, rudsi bijuschi no weetneeku pulka spreesti 120 mahrz. smagi un ja tik weeglus gribot, tad tos wajagot ar lahtschu ausahm pirkt. Maise, ko suhdsetaji rahdijuschi, nebijuse no teem rudseem, jo pirktee rudsi esot magasinê 22. dezembrî eebehrti un neesot wehl neweenam nabagam doti un tadehl nesinot, kur suhdsetaji tahdu maisi nehmuschi.

Wentspils pilsehtas dome 10. aprilî weenbalsigi atraidijuse Terbatas mahzibas apgabala kuratora peeprasijumu, lai pabalstitu pilsehtas skolu, kur Kreewu mahzibas waloda.

Telegrafa sinas.

Peterburgâ, 15. majâ. Schodeen kà Keisaru Majestetu kroneschanas deenâ bija Isaaka basnizâ deewkalposchana. — Keisariska pawehle nosaka, ka deenastâ stahwoscheem ofizeereem un apakschkareiwjeem ir brihw, Peterburgas un Maskawas Keisariskos teatrus apmeklet par pus maksu.

— Peterburgas juhrkanala atwehrschanas swehtki schodeen isdewahs uf sposchako. Klaht bija Keisaru Majestetes, ziti Keisara familijas lozekli, ahrsemju suhtni, angstakee waldibas wihri, wairak suhtneezibas un leels lauschu pulks. Pehz noturetas deewkalposchanas pee kanala, Keisara Majestetes usgahja uf Keisariska twaikona „Derschawa". Kad Keisareene bija pahrgreesuse par kanaln issteepto lentu, „Derschawa" isbrauza uf maso Kroustates reidu, kur Keisariskas Majestetes apskatija fregati „Skobelew". Beidsot Keisariskas Majestetes uskahpa uf twaikona „Aleksei" un isbrauza uf leelo reidu, kur parahdê nostahditeem kara kugeem lika sew garam braukt, un tad plkst. 5 pehz pusdeenas greesahs atpakal uf Peterhofu.

Libsf 17. majam atnahkuschi 640 kugi; aisgahjuschi 577 kugi.

Atbildoschais redaktors: Ernst Plates.

Sirsnigi apsweizinaju

un **augstu laimi** wehlu Krona-Baldon Burkan mahju jaunkundsei **K—t. B.** uf 1885. g., kà kreetnai tauteetei. **Kahds tauteetis.**

Rigas pilsehtas walde.

No Rigas ekonomijas waldes teek zaur scho darits sinams, **ka terminsch preeksch lopu dsihschanas uf pilsehtas ganibahm** (Peterburgas Ahrrigâ) **preeksch 1885. gada nolikts usf 22. maju.**

Tee uf ganibahm dsenamee lopi ir papreeksch pee ganibu rentneeka, ganibu mahjâ uf Weischu dambja japeeteiz, turpat ir ari ganibas nauda jasamaksâ un sihme jasanem.

Rentneekam ir teesiba par katru uf ganibahm dsenamu lopu, kursch pee wina peeteikts, schahdu maksu nemt.

I. Pa wisu ganibas laiku no pawasara lihdz rudenim:

1) Par gowi	4	rubli	50	kap.
2) „ telu	2	„	—	„
3) „ sirgu	9	„	—	„
4) „ kumelu	3	„	—	„

II. Par lopeem, kuri tik pehz 1. augusta top dsihti, pusse no augschejahs makfas.

Rigâ, ekonomijas pahrwaldê, 16. majâ 1885.

Nr. 1490.

Ustizams prezejees wihrs,

kas neschuhpo, ar labahm leezibas sihmehm, atrod kà pahrskatitajs un straddneeks pastahwigu weetu. Klahtakas sinas schihs lapas ekspedizijâ.

Manâ un wisâs zitâs Latweeschu grahmatu pahrdotawâs tiklab Rigâ, kà ari zitâs pilsehtâs ir dabujama:

Gariga dwehseles bariba.

I. 182 rihta- un wakara-lubgschanas uf nedelas deenahm. II. 60 rihta- un wakara-lubgschanas uf swehtkeem un zitahm Lutera draudses wehrâ leekamahm deenahm. III. 65 rihta- un wakara-lubgschanas uf ihpasheem laikeem un preeksch daschadahm wajadsibahm.

Maksâ 80 kap.

Ernst Plates.

Zaur scho zeen. pastelletajeem pasinoju, ka tee slawenee

swejneeku-tihkli

ir tagad if ahrsemes atfuhtiti un top tapat kà agrali pa wislehtakahm zenahm pahrdoti.

F. A. Krehenberg,
reepneeku meistars,
Eelschrigâ, leelâ Kihter-eelâ Nr. 6.

Studinajumi.

Aleksander Kulikowski

logu preekschkaramo (rulo) fabrika

peedahwajahs isgatawot

tirgotawu-logu preekschkaramos (rulos)

ar **firmahm** u. patihkamâs krahsâs wisadôs platumôs, 1

transparentus.

Apstellejumus isluhdsos leelajâ Sinder-eelâ Nr. 9, tapetu magasinê.

Telefons Nr. 351.

Christian Seelig,

Sinder-eelâ Nr. 1,
peedahwâ:

truhkuma-jostas

preeksch wihreeschem, seeweeschem un behrneem, weenkahrschas un dubultas, ar ahdu jeb gumiju pahrwilktas; katra truhkuma-josta top uf wehleschanos peepafeta,
kruhts- jeb **sirds-josta**s, no tehrauda ar ahdu pahrwilktas,
nabas- un **wehdera-josta**s,
peena-suhzejus un **sihschanas pudeles** no 45 kap. sahkot,
suhzejus un **kahrpu-sargatajus**,
gumija klistir- un **seeweeschu-sprizes**,
gumija gaisa-spilwenus preeksch slimneekeem, lai tee ilgi gulot jehlumus nedabutu,
gumija gultas-eeleekamos no 80 kap. olekti sahkot, 6 sortês,
gumijas stobrus un **plates**,
kamepaju stobrus,
rokas- un **tareeru-swarus**,
medizinifkus swarus,
medizinifkus un **wannas termometrus**,
gumija dsenamâs-sikfnas.

Pee „Gulbja."

Auschamo
un adamo deedsinu
magasina,
Rigâ, Kalku-eelâ Nr. 19,
netahl no rahtuscha,
pahrdod if sawa bagatâ dsijas krahjuma
wilnas dsiju
par 30, 45, 65, 85, 95, 100, 110, 120, 130 u. 150 kap. mahrz.
Turpat war dabut par fabrikas zenahm wislabako
kinu dsiju un bomwilnas auschamos deedsinus
wisad. krahsâs u. numurôs.
P. M. Potapow.

Rigas hipoteku beedriba.

1. klases wehletaji,

t. i. tee beedri, kuru kihlugrahmatu aisnehmumi masakais istaisa 24,200 rbk., top zaur scho usaizinati,

pirmdeen, 20. majâ sch. g., plkst. 1 pusd.,

sapulzetees dehl **16 delegatu** eewehleschanas uf

wehletaju sapulzi

Sw. Jahna gildes apakschejâ sahlê,

bet eepreeksch lai sanemtu beedribas kantorî preeksch schihs sapulzes isdodamas **ee-eeschanas- un wehleschanas-sihmes,** kas ir sanemamas 11., 16., 17. un 18. majâ sch. g. no pulkst. 10 lihdz 2 pehz pusd. beedribas kantorî. Ja atgaditos, ka buhtu pahrwehleschanas wajadsigas, tad tiks schihs

pahrwehleschanas plkst. 6 wak.

tanî paschâ deenâ noturetas; tadehl teek tee beedri, kuri pee wehleschanas peedalijahs, usaizinati, wehl reis pulksten 6 wakarâ sapulzes lokalî atnahkt dehl atgadoschâs pahrwehleschanas nobeigschanas.

Ee-eeschanas-sihmes ari preeksch pahrwehleschanas derigas.

1 **Direkzija.**

Apakschâ parakstijuschais dara zaur scho sinamu ka winsch schinî gadâ tapat kà lihdz schim, dabuja jaunu suhtijumu un pahrdod tahs

ihstas keisariskas un kehnischkigas

Austrijas un Steiermarkas

iskaptes

no wislabakâ kalama tehrauda, taisnas un lihkas, garas un ihsas, tàpat ari tahs **patenteeretàs iskaptes** ar selta raksteem no leeta tehrauda, kuras ne no weena bahrsdas-nascha naw afumâ pahrspehjamas, tad wehl **labibas-** un **atwasu-iskaptes, Anglu sirpus, Amerikaneeschu iskapschu galodinas,** tahs labakàs, kahdas lihdz schim preeksch iskapschu asinaschanas ir pasihstamas, **ihstenos Strahlsuntes iskapschu-strihkus,** kuri Rigas amatneezibas isstahdê 1871 ar goda-algu apdahwinati, kà ari **rihkus preeksch iskapschu bruzinaschanas.**

Johannes Witschke,

3 **tehrauda-pretschu un schauju-rihku magasine.**

Muischa,

Rigas tuwumâ, weenu stundu tahlu no Ogres dselszela stanzijas, ir kopâ jeb ari dalâs if brihwas rokas pahrdodama. Tuwaki nosihgumi leelâ Aleksandra-eelâ № 106, 1 tr. aug.

Kahdas twaika-dsirnawas, kuras tuhlit war sahkt strahdat, ja wajadsigs, uf 2 gangeem, ir pahrdodamas. Twaika-dsirnawas atrodahs Bischu-muischâ, uf Bauflas leelzela, sem pol. Nr. 2c. Klahtakas sinas Peterb. Ahrrigâ Reepneek-eelâ 5, pee saimneeka. 2

Brahli Martinsoni — Rigâ,

Ahrpilsehtas Kalku-eelâ Nr. 8.

Lauksaimneezibas

maschinu un rihku lehgeris.

Peedahwâ

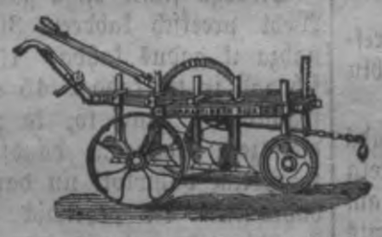

ween-
un
diwjuhgu
Sweedru arklus,

tschetrlemeschu lobischanas un sehjas arklus,

ezeschas, skritulu rulus, semes drupinatajus, platsehschanas maschinas u. t. pr., u. t. pr.

Lühr un beedris,

senak **Lühr** un **Zimmerthal,**
Rigâ, leelâ Smilschu-eelâ Nr. 7,
tirgo jaw **18 gadus** ar schujamahm maschinahm, pasihst smalki katru sistemu un apstelle tahs if **wisslawenakahm fabrikahm pasaulê.** Mehs peedahwajam kà **ihsti teizamas** preeksch **skrodereem: Rhenania, Badenia, Uniwersal** A & B, wiss ar **wisjaunakeem** pahrlabojumeem, kà: patent-paschspoletaju, ritena iszelschanu un sweramo-kahju. — Tad wehl preeksch **familiju-wajadsibas: Singera, Wheelera** un **Wilsona, Saksonia, Saksonia, Regia, Fidelitas** u. t. pr., tapat ari ar **wisjaunakeem** pahrlabojumeem, kà: patentpaschspoletaju pawedeena iszehleju, pawedeena-nogreeseju un paschaistrisdamu schiberplati.

Wislehtakas zenas. Pilniga apgalwoschana.
Jenu-rahditajs ar bildehm bes makfas.
Wislabakee

Sirgs ar rospuffu

ir pahrdodams Romanow-eelâ 67, pee Weide.

Akziju papiru fabrika Rigâ,

noliktawa leelâ Bruwern-eelâ Nr. 6,
peedahwâ pasihstamàs rakstamâ papira sortes:
kanzlejas Nr. 2, 3, 6 un 7,
labako **konzeptu** Nr. 9 un 10,
smalko **konzeptu** ar un bes glanza,
weenkahrscho **konzeptu** Nr. 15 un 16 ar glanzi,
tàpat:
smalkus un smalkakos **drukas papirus** ar un bes glanzes,
smalku **mundstikpapiru,**
wahku papiru u. t. t.
Ligates papira fabrikâ top katrâ laikâ lupatas par dahrgako zenu pirktas. 1

Labako blihwitu un **zinka-baltumu,**
„ **lihmi** preeksch mahldereem un galdn.,
„ **mahlderu-stehrkeles,**
„ **firnisu** un **terpentinu,**
„ **klorkalki** un **seepu-sahli,**
kà ari wisadas mahlderu un krahsotaju pehrwes peedahwâ par wislehtakahm zenahm

Brahli Streiff,
8 **Rigâ, Sinder-eelâ Nr. 11.**

Manâ un wisâs zitâs Latweeschu grahmatu pahrdotawâs tiklab Rigâ, kà ari zitâs pilsehtâs ir dabujamas schahdas grahmatas:

Jaunais skolmeistars un wina Rosite.

Latwisski no J. Dauge.
Maksâ 20 kap.

Reinikis lapsa.

Weza pasaka diwpadsmit dseesmâs. Latwisski no C. G. G. Croon, Leelwahrdes un Leel-Jumprawmuischas mahzitaja.
Maksâ 60 kap.

Ernst Plates.

Par laipnu eewehroschanu

tirgotajeem un ziteem pirzejeem.

Misina besmerns,
ihstos Anglu makschkern peederumus,
dselsu un tehrauda lahpstas,
buhwju apsitumus,
ihstas Stihrijas iskaptes,
iskapschu galodinas un bruzeklus
peedahwâ sem **apgalwoschanas,** kà preze ir laba, pa **lehtahm zenahm**

G. Schönfeldt,

tehrauda-pretschu un schauju-rihku pahrdotawa leelumâ,
Rigâ, leelajâ Sinder-eelâ Nr. 12.

Дозволено цензурою, г. Рига, 17. мая 1885. г.

Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates. Rigâ pee Petera basnizas.

No polizijas atwehlets.